

Q&A om Borgerting

Hvad er et borgerting?

I et borgerting bliver en repræsentativ gruppe af borgere udvalgt ved stratificeret lodtrækning. De bliver bedt om at arbejde med et bestemt spørgsmål, tema eller problemstilling oftest stillet af parlamentarikere i enten folketing, regionsråd eller Borgerrepræsentationen. Borgertinget arbejder uafhængigt, og får undervejs bistand fra eksperter og rådgivere. De har stor indflydelse på hvilke eksperter der trækkes ind og vil oftest også lytte til holdningseksperter og interessenter. Borgertinget ender med at formulere en række anbefalinger baseret på sit arbejde, som overdrages til opgavestilleren. I Københavns Kommune vil det enten være fagudvalgene (eller nogle af dem) og/eller Borgerrepræsentationen.

Hvad er det for en demokratisk metode og hvordan adskiller det sig fra andre borgerinddragelsesmetoder?

Borgerting og borgersamlinger adskiller sig fra andre borgerinddragelsesmetoder på en række punkter. Først og fremmest er det en stærkt forankret og mere bindende måde at inddrage og modtage input fra borgerne (læs også "Hvad er et mandat?"). Derudover er det ikke tilfældige borgere der bidrager til processen, men derimod en nøje udvalgt og vigtigst af alt repræsentativ samling af borgere. Dernæst er der tale om en faciliteret og målrettet proces, hvor borgernes holdninger og anbefalinger undervejs testes og raffineres, og hvor anbefalingerne svarer på et konkret og på forhånd defineret spørgsmål.

We Do Democracy har forpligtet sig på at leve op til OECD's principper for deliberative processer, som kan læses [her](#). Principperne opsummeres desuden i en oversat version på side 4 og 5 i dette dokument.

Hvad er forskellen på et borgerting og en borgersamling?

Borgerting og borgersamlinger hører begge under kategorien "mini-publics" (mini-offentligheder), som tager udgangspunkt i samme metode bl.a. i forhold til repræsentativitet, på forhånd definerede spørgsmål og en faciliteret proces. Begge dele vil hos We Do Democracy designes og evalueres i overensstemmelse med OECD's principper. Forskellen på borgerting og borgersamlinger ligger i både størrelse og arbejdsproblemerne kompleksitet. Borgerting knytter sig som regel til større og mere komplekse spørgsmål i store politiske enheder, f.eks. nationalt, og består ofte af en større gruppe borgere. Borgersamlinger knytter sig typisk til mere konkrete og lokale spørgsmål, og arbejder med en mindre gruppe borgere.

Har metoden været brugt andre steder i Danmark?

I Danmark har We Do Democracy anvendt metoden i forbindelse med borgersamlinger i bl.a. Københavns Kommune, Greve Kommune, Rudersdal Kommune og Albertslund Kommune.

Derudover har Teknologirådet gennemført et nationalt Klimaborgerting baseret på samme metode.

Hvad skal borgertingets medlemmer lave?

Deltagerne i borgertinget mødes i mindst 20 timer for at lytte til eksperter, diskutere problemstillinger, og formulere fælles anbefalinger til politikerne på baggrund af et konkret spørgsmål stillet af politikere. Anbefalingerne afleveres til politikere og fagforvaltninger i Københavns Kommune.

Hvem kan deltage?

Borgertinget vil bestå af cirka 36 repræsentativt udvalgte borgere. Borgerne udvælges via lodtrækning på baggrund af invitation gennem e-Boks i alderen 16-99+ bosat i Københavns Kommune. For at sikre en stratificeret lodtrækning, udvælges der på forhånd en række kriterier, der matches med den befolknings- sammensætning, der er i Københavns Kommune. Målet er at deltagerne tilsammen skal udgøre en repræsentativ "mini offentlighed" der afspejler alle borgere, som bor i Københavns Kommune. Kriterierne er altid som minimum køn, alder og et socioøkonomisk kriterie (f.eks. uddannelse), men der kan også tilføjes kriterier, som er vigtige for det emne, der skal arbejdes med. I Borgersamling Middelalderbyen var der f.eks. et kriterie med om, hvilken transportform man benytter (typisk bil/ikke-bil). Alle har desuden mulighed for at bidrage med viden, input og partsindlæg undervejs i processen.

Er borgertinget uafhængigt?

Ja. Borgertinget er borgernes, og borgerne arbejder fuldstændig uafhængigt med afsæt i de retningslinjer som OECD har opstillet for borgerting og borgersamlinger som en deliberativ demokratiproces. Borgertinget bliver altid betjent af en uafhængig aktør. I København vil det være We Do Democracy. Målet er at sikre armslængde og transparens i overensstemmelse med OECD's retningslinjer. Formålet med sekretariatsbetjeningen er også at hjælpe borgertinget med at udarbejde anbefalingerne på et vidensbaseret, faktuel og nuanceret grundlag. Borgertinget arbejder inden for en given opgave og får tilknyttet en uafhængig ekspertgruppe, som borgertingets medlemmer kan trække på i deres arbejde.

Skal politikerne rette sig efter hvad borgertinget siger?

Borgertinget vurderer og kommer med anbefalinger. De designer ikke endelige løsninger og beslutter om - og i givet fald hvordan - løsningerne skal føres ud i livet. Borgertinget vil ofte udvikle visioner, anbefalinger, ideer og eksempler. Processen svarer til at nedsætte en kommission, der kommer med anbefalinger til politikerne. Som altid er det de folkevalgte politikerne, der på baggrund af anbefalinger og øvrig viden skal træffe de endelige beslutninger.

Hvad er et kernespørgsmål

Et kernespørgsmål er det spørgsmål fagudvalgene eller borgerrepræsentationen vedtager og som borgertinget skal besvare. Kernespørgsmålet sætter således rammen for borgertingets arbejde.

Hvaderetmandat

Et mandat er den aftale, som politikere indgår med borgertinget. Mandatet beskriver, hvordan politikerne vil igangsætte borgertinget, at borgertinget arbejder uafhængigt i udarbejdelsen af anbefalinger, og vigtigst af alt beskriver mandatet, hvordan og hvornår politikerne vil behandle borgertingets anbefalinger.

Hvordan finansieres borgertinget?

Borgerrepræsentationen i Københavns Kommune har i forbindelse med Overførselssagen 2021-2022 besluttet at igangsætte en række pilotprojekter for styrket københavnerinddragelse. Dermed finansieres borgertinget - kaldet "Københavnertinget" - af Københavns Kommune.

Hvordan bliver borgerne udvalgt?

Et borgerting sammensættes repræsentativt (læs også: hvem kan deltage). Kriterier for udvælgelse er typisk køn, alder, uddannelse og bopæl. Københavns Kommune står for udsendelse af invitationer via e-Boks, og analysebureauet Analyse & Tal sikrer en stratificeret lodtrækning.

Hvordan er det gået med andre borgerting og borgersamlinger i Danmark?

Danmarks første borgersamling i Middelalderbyen i København har medført en række byrumsforsøg for at reducere biltrafik i indre København, og har givet Københavns politikere input til at foretage en række indgreb for at reducere biltrafik og parkeringspladser i det seneste budgetforlig. I Albertslund og Rudersdal arbejder byrådene aktuelt på at indarbejde borgersamlingernes anbefalinger i bl.a. kommuneplanerne og kommunernes videre arbejde indenfor byudvikling og bæredygtighed.

I Irland resulterede et borgerting i en historisk ændring af landets abortlovgivning, efter mange års politisk stilstand. I Frankrig har flere borgersamlinger medført, at byrådet i Paris d. 14. oktober 2021 besluttede at nedsætte et permanent borgerting bestående af 100 borgere, der skal rådgive byrådet i alle større beslutninger fremover.

Kan man følge med i Københavnertingets arbejde undervejs?

Ja. Alle har mulighed for at følge Københavnertinget på en hjemmeside. Man kan samtidigt deltage ved et åbent borgermøde - "Københavnermøde" -, som en del af Københavnertingets arbejde, og deltage som observatør, når Københavnertinget afholder møder.

Københavnertinget arbejder efter OECD's principper for deliberative processer

Herunder følger en opsummering på OECD's principper for deliberative processer. Principperne er med tilladelse fra OECD oversat til dansk af We Do Democracy, men oversættelsen er ikke autoriseret.

OECD's DELIBERATIVE PRINCIPPER - for borgersamlinger og borgerting

1. Formål
2. Forpligtigelse
3. Gennemsigtighed
4. Repræsentativitet
5. Inklusion
6. Information
7. Deliberation
8. Varighed
9. Uafhængighed
10. Privatliv
11. Evaluering

1. Formål: Et borgerting skal have et tydeligt formål, der er knyttet til et reelt afgrænset politisk problem. Formålet skal være italesat på et neutralt og simpelt sprog, som kan forstås af alle.

2. Forpligtigelse: Den deliberative proces og borgertingets anbefalinger skal have indflydelse på beslutningstagningen. Beslutningstagerne forpligter sig offentligt til at besvare eller agere på borgernes anbefalinger inden for et rimeligt tidsrum: De modtager borgernes anbefalinger og forholder sig til dem. Hvis en eller flere anbefalinger implementeres, rapporteres status herpå regelmæssigt til offentligheden.

3. Gennemsigtighed: Den deliberative proces og åbne lodtrækningsproces skal annonceres offentligt før sin start. Procesdesign, finansiering og alle materialer (fx programmer, briefing dokumenter, lyd- og videooptagelser af ekspertoplæg samt borgertingets rapport og anbefalinger) skal være offentligt tilgængeligt inden for et rimeligt tidsrum. Beslutningstageres endelige svar til anbefalingerne samt evalueringen af processen skal være offentligt tilgængelige og have en kommunikationsstrategi.

4. Repræsentativitet: Borgertingets medlemmer anses som et mikrokosmos af den bredere befolkning og skal rekrutteres på baggrund af en åben, transparent og stratificeret borgerlodtrækning blandt dem, der har meldt sig til at deltage. Lodtrækningen skal sikre, at borgersamlingen afspejler befolkningen ift. køn, alder og andre parametre, der findes relevante ift. den behandlede problemstilling. Alle tilmeldte skal have lige stor sandsynlighed for at blive udtrukket. I nogle tilfælde kan det være relevant at vægte bestemte demografier under den tilfældige udvælgelsesproces for at opnå repræsentativitet.

5. Inklusion: Inklusion opnås ved at overveje, hvordan underrepræsenterede grupper involveres. Deltagelse skal opmuntres og støttes gennem vederlag, betaling af udgifter og/eller betaling af børnepasning.

- 6. Information:** Borgertingets medlemmer skal have adgang til bred, relevant og tilgængelig information og ekspertise. De skal have mulighed for både at lytte og stille spørgsmål til ekspertoplæg.
- 7. Deliberation:** Medlemmerne skal gennem processen finde et fælles beslutningsgrundlag for deres anbefalinger til beslutningstagerne. Dette forudsætter aktiv lytning, vægtning og overvejelse af forskellige perspektiver, mulighed for at alle medlemmer kan tale og bidrage, et mix af formater der varierer mellem små gruppediskussioner, diskussioner og aktiviteter i plenum, samt en faciliteret dialogproces.
- 8. Varighed:** Deliberation kræver tid til, at medlemmerne kan fordybe sig og reflektere over den viden de introduceres for, for dermed at kunne udvikle informerede anbefalinger til et komplekst politisk spørgsmål. Medmindre andet kan retfærdiggøres, bør medlemmerne mødes fysisk mindst fire fulde dage for at sikre informerede anbefalinger. Det anbefales, at der gives plads og tid til individuel læring og refleksion mellem møderne.
- 9. Uafhængighed:** Processen skal organiseres med afsæt i et tredjepartsekretariat, der er uafhængigt af opdragsgiver, interessenter og lobbyorganisationer. Sekretariatet koordinerer al kommunikation og proces med opdragsgiver, men har den faciliterende rolle under møderne og endelige beslutningstagning angående processen. Afhængigt af konteksten bør processen tilses af et rådgivende udvalg, der repræsenterer forskellige synspunkter.
- 10. Privatliv:** Borgertingets medlemmers privatliv skal respekteres og beskyttes mod uønsket opmærksomhed i medierne. For at sikre medlemmernes uafhængighed skal de værnes mod at blive unødigt påvirket af opdragsgiver, lobbyister og interesseorganisationer. Mindre gruppediskussioner skal være private. Borgernes identitet kan, med deres samtykke, offentliggøres ved processens slutning. Al personlig data om borgerne skal behandles i overensstemmelse med persondataforordningen (GDPR).
- 11. Evaluering:** Borgerne skal have mulighed for at give en anonym evaluering af processen efter en række objektive kriterier (fx kvantitet og diversitet i informationer, mængden af tid til læring, faciliteringens uafhængighed). Tredjepartssekretariatet skal udføre en intern evaluering baseret på OECD's deliberative demokratiprincipper. For nogle deliberative processer, særligt de med en vis varighed, anbefales en uafhængig evaluering. Den deliberative proces bør også evalueres på sit resultat og implementerede anbefalinger.

NB: We Do Democracy har fået tilladelse til at oversætte OECD's principper, men det er ikke en autoriseret oversættelse.